

Податковий бюлетень

Нові правила трансфертного
ціноутворення можуть набути
чинності 1 вересня 2013 р.

18 липня 2013 р.

Нові правила трансфертного ціноутворення

4 липня 2013 р. Парламент України прийняв у другому читанні Проект Закону №2515 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо правил трансфертного ціноутворення» (далі – Законопроект з ТЦ). Законопроект знаходиться на підписанні у Президента і, в разі підписання, набуде чинності з 1 вересня 2013 р.

На додаток до наших попередніх бюлетенів, нижче ми наводимо найважливіші положення Законопроекту з ТЦ.

I. Контрольовані операції

Правила ТЦ застосовуються тільки до контрольованих операцій. Відповідно до Законопроекту з ТЦ, перелік контрольованих операцій включатиме:

- Операції платника податків із пов'язаними особами-нерезидентами України.
- Операції платника податків із пов'язаними особами-резидентами України, які:
 - ✓ задекларували від'ємне значення об'єкта оподаткування за результатами попереднього податкового року;
 - ✓ застосовують спеціальні режими оподаткування станом на початок податкового року;
 - ✓ сплачують податки (ПДВ та/чи податок на прибуток) за нестандартними ставками станом на початок податкового року;
 - ✓ не є платниками податку на прибуток та/чи ПДВ станом на початок податкового року.
- Операції з резидентами низькоподаткових юрисдикцій (ставка податку на прибуток в яких нижче української ставки на 5% та більше). Перелік низькоподаткових юрисдикцій буде ухвалений Кабінетом Міністрів України (КМУ).
- Операції з вищевказаними контрагентами вважатимуться контрольованими за умови, якщо загальна сума операцій платника податків з кожним контрагентом складатиме 50 млн. грн. (без ПДВ) та більше за календарний рік.

Наразі існує невизначеність щодо застосування цього правила у випадку надання кредитів чи при агентських взаємовідносинах.

Договірна ціна у неконтрольованих операціях не може бути оскаржена податковими органами.

II. Скасування чинних правил

Будуть скасовані такі правила:

- дозволене відхилення контрактної ціни від звичайної на 20%;
- вимога про те, що витрати, понесені у зв'язку з продажем товарів пов'язаним особам, не можуть перевищувати доходи від такого продажу;
- вимога про те, що звичайна ціна при продажу товарів, раніше ввезених в Україну, не може бути нижчою за їхню митну вартість;
- вимога про те, що для цілей ПДВ будь-яку поставку слід визнавати за ціною, не нижчою за звичайну, а будь-яке придбання – за ціною, не вищою за звичайну. Ця вимога застосовуватиметься лише до контрольованих операцій, описаних у секції I цього бюлетеня.

III. Методи трансфертного ціноутворення

Законопроект з ТЦ пропонує п'ять методів для визначення ринкової ціни:

1. Метод порівняльної неконтрольованої ціни (базується на цінах на ідентичні/аналогічні товари).

2. Метод ціни перепродажу (базується на валовій рентабельності перепродажу товарів/послуг непов'язаним особам).

3. Метод «витрати плюс» (ґрунтується на валовій рентабельності собівартості у зіставних операціях між непов'язаними особами).

4. Метод чистого прибутку (використовується за відсутності/нестачі інформації для застосування інших методів).

5. Метод розподілу прибутку (використовується за наявності взаємозалежних контрольованих операцій та/чи наявності у сторін контрольованої операції суттєвих нематеріальних активів).

Метод порівняльної неконтрольованої ціни є основним методом ТЦ. Якщо цей метод не може бути застосованим, платник податків має можливість вибрати найбільш прийнятний метод за умови, що вибір методу буде належним чином обґрунтований.

Платник податків може застосовувати комбінацію з кількох методів, передбачених Законом-проектом з ТЦ. Використання методів чи комбінації методів, не передбачених Законом-проектом з ТЦ, заборонене.

З метою застосування вибраного методу до контрольованої операції платнику податків слід порівняти ціну чи індикатори рентабельності по контрольованій операції з ідентичними показниками по операціях між непов'язаними особами.

Податкові органи зобов'язані застосовувати той самий метод (комбінацію методів), який був використаний платником податків, якщо не доведено, що платник податків застосував некоректний метод.

У Законі-проекті з ТЦ перелічені критерії зіставності, які включають, зокрема:

- характеристики товарів (робіт, послуг), які є предметом контрольованої операції;
- функції, активи, ризики та вигоди, які розподіляються між сторонами контрольованої операції (функціональний аналіз);

- наявну практику взаємовідносин та умови договору, які можуть суттєво вплинути на ціну;
- економічні умови, у тому числі аналіз відповідних ринків;
- бізнес-стратегії сторін контрольованої операції.

IV. Джерела інформації

З метою контролю за ТЦ податкові органи зобов'язані використовувати «офіційні джерела інформації», встановлені КМУ. У разі відсутності/нестачі відповідної інформації, можуть використовуватись наступні джерела інформації:

- ціни спеціалізованих аукціонів та біржові котирування;
- статистичні дані державних органів;
- ціни, опубліковані у спеціалізованих комерційних виданнях (у тому числі інтернет-виданнях), включаючи електронні та інші бази даних, інформаційні програми та інші публічні джерела інформації;
- інформація про ціни, діапазон цін та котирування, опубліковані у засобах масової інформації (ЗМІ);
- інформація з бухгалтерської та статистичної звітності, опублікована у ЗМІ;
- результати незалежної оцінки майна та майнових прав; та
- інформація про інші контрольовані операції, які здійснювались цим платником податків.

У разі, якщо інформація про зіставні неконтрольовані операції платника податків з непов'язаними особами є доступною, така інформація використовується виключно для визначення ринкового діапазону звичайних цін.

Податкові органи зобов'язані використовувати ті самі джерела інформації, що були використані платником податків, якщо не доведено, що платник податків повинен був використовувати інше офіційне джерело інформації.

В інших країнах світу платники податків використовують міжнародні бази даних (AMADEUS, RUSLANA), які приймаються податковими органами в якості офіційних джерел інформації. Ми сподіваємося, що подібний підхід застосовуватиметься КМУ/податковими органами в Україні.

V. Документація з ТЦ та вимоги до звітності

Всі платники податків, операції яких потрапляють під контроль для цілей ТЦ, зобов'язані подавати звіт про контрольовані операції до 1 травня року, наступного за звітним. Форма звіту буде затверджена Міністерством доходів та зборів.

Документація з ТЦ з обґрунтуванням ринкового рівня цін повинна бути подана тільки за запитом податкових органів за наявності підстав для проведення позапланової податкової перевірки (ст. 78 Податкового кодексу).

Платники податків (крім великих платників податків) зобов'язані надавати первинну документацію та іншу документацію з ТЦ протягом місяця з моменту отримання запиту податкових органів. Документація з ТЦ може бути підготовлена у довільній формі.

Великі платники податків (за загальним правилом, великими платниками податків є платники податків, минулорічні доходи яких складають понад 500 млн. грн.) зобов'язані подати документацію з ТЦ протягом двох місяців з моменту отримання запиту податкових органів. Документація з ТЦ може бути підготовлена у довільній формі, але повинна містити таку інформацію:

- інформацію про пов'язаних осіб;
- інформацію про групу, в тому числі організаційну структуру, опис діяльності, а також політику групи з ТЦ;
- опис та умови контрольованої операції;
- опис товарів (робіт, послуг);
- строки та умови розрахунків;
- чинники, що впливають на визначення ціни;
- інформацію про функції, активи та економічні ризики учасників контрольованої операції;
- економічний аналіз, у тому числі аналіз ринкового діапазону цін (рентабельності), обґрунтування методу(ів) ТЦ, суму доходу (прибутку) та/чи витрат, пов'язаних із контрольованою операцією, її рентабельність, джерело використаної інформації;
- порівняльний аналіз;
- інформацію про пропорційні коригування по ТЦ, які здійснювались платником податків (якщо такі були).

Запит на надання документації з ТЦ може бути поданий платнику податків лише після 1 травня року, наступного за календарним роком, в якому була здійснена контрольована операція.

Якщо ціни у контрольованих операціях не відповідають ринковому рівню, платник податків здійснює коригування та доплачує податок. Друга сторона контрольованої операції має можливість здійснити пропорційне коригування після отримання від податкових органів підтвердження факту сплати податку контрагентом. Пропорційне коригування також дозволяється на підставі положень конвенцій про уникнення подвійного оподаткування, якщо одна зі сторін контрольованої операції є нерезидентом.

VI. Процедура перевірки з питань ТЦ

Відповідно до Законопроекту з ТЦ, податкові органи перевірятимуть надану документацію з ТЦ в межах спеціальної процедури моніторингу, яка виконується без участі платників податків.

Законопроект вводить спеціальну перевірку з питань ТЦ, яка проводитиметься у таких випадках:

- неподання звіту та/чи документації з ТЦ;
- надання документації з ТЦ з порушеннями, які не були виправлені на вимогу податкових органів;
- виявлення податковими органами за результатами моніторингу відхилення цін у контрольованій операції платника податків від ринкового рівня.

Тривалість перевірки з питань ТЦ не може перевищувати 12 місяців.

Податкові органи не зможуть перевіряти питання ТЦ під час проведення звичайних податкових перевірок.

VII. Штрафи за недотримання правил ТЦ

Законопроект з ТЦ встановлює штрафні санкції за недотримання правил ТЦ, у тому числі:

- 5% від суми контрольованої операції – за неподання звіту з контрольованих операцій;

- 100 мінімальних місячних заробітних плат (114 700 грн. – на підставі мінімальної місячної заробітної плати, встановленої на 1 січня 2013 р.) – за неподання документації з ТЦ.

VIII. Попередня угода про ціноутворення

Великі платники податків мають право попередньо узгодити рівень цін по контрольованих операціях із Міністерством доходів та зборів. Предметом попередньої угоди про ціноутворення можуть бути:

- види та/чи перелік товарів (робіт, послуг);
- ціни на товари та/чи перелік методів визначення ціни;
- перелік джерел інформації для визначення ціни;
- умови, на яких узгоджуються ціни;
- допустиме відхилення від встановленого рівня економічних умов здійснення контрольованих операцій; та
- умови, строки подання і перелік документів, які підтверджуватимуть, що платник податків дотримується узгоджених цін.

Порядок укладання двосторонніх та багатосторонніх угод про ціноутворення буде розроблений КМУ. Порядок укладання односторонніх угод про ціноутворення наразі не визначений у Законопроекті з ТЦ.

IX. Перехідні положення

Законопроект з ТЦ передбачає перехідні положення на п'ятирічний період для зовнішньоекономічних операцій з резидентами низькоподаткових юрисдикцій щодо окремих видів товарів, таких як продукція сільського господарства, метал, залізна руда та продукти хімічної галузі.

Для платників податків, які здійснюють такі операції, передбачені на вибір такі варіанти визначення цін для цілей оподаткування:

- використовувати інформацію про біржові ціни (для товарів, що обертаються на біржі) чи ціни, опубліковані у загальнодоступних джерелах інформації, встановлених КМУ (для інших товарів), з урахуванням дозволеного відхилення 5%; або

- обґрунтувати ціни з використанням одного з методів, визначених ст. 39 Податкового кодексу, надавши копії договорів на подальший продаж товарів непов'язаним особам.

X. Набуття чинності

Передбачається, що Законопроект з ТЦ набуде чинності 1 вересня 2013 р.

Законопроект з ТЦ встановлює штраф у розмірі 1 гривні за кожне порушення нових правил протягом першого року їх застосування, крім порушень, викладених у розділі VII цього інформаційного бюлетеня.

Оскільки українські податкові органи дедалі частіше звертають увагу на питання трансфертного ціноутворення, платникам податків рекомендується ретельно проаналізувати питання ціноутворення та документацію по своїх операціях із пов'язаними особами.

Контакти:

Рон Барден

Партнер і керівник відділу
податкових та юридичних послуг
ron.j.barden@ua.pwc.com

Роб Шантц

Партнер юридичного відділу
rob.shantz@ua.pwc.com

В'ячеслав Власов

Партнер відділу податкових та
юридичних послуг
slava.vlasov@ua.pwc.com

Світлана Білик

Директор відділу податкових та
юридичних послуг
svetlana.bilyk@ua.pwc.com

Ольга Трифонова

Менеджер відділу податкових та
юридичних послуг
olga.trifonova@ua.pwc.com

PwC Україна

вул. Жилянська, 75, м. Київ, 01032
Тел.: +380 44 490 6777
Факс: +380 44 490 6738

www.pwc.com/ua

Цей податковий бюлетень видається відділом податкових та юридичних послуг фірми РwC Україна. Бюлетень створений з метою загального інформування. Він не містить повного аналізу кожного положення. Перш ніж здійснити (або не здійснити) певні дії, читачам слід звернутись до окремої незалежної юридичної особи для отримання професійної консультації. РwC Україна не несе відповідальності за дії чи бездіяльність у результаті ознайомлення з інформацією, викладеною у цьому бюлетені.

© 2013 Товариство з обмеженою відповідальністю "ПрайсуотерхаусКуперс". Усі права захищені. Під "РwC" та "РwC Україна" розуміють Товариство з обмеженою відповідальністю "ПрайсуотерхаусКуперс" чи, залежно від контексту, інші фірми, що входять до складу глобальної мережі компаній PricewaterhouseCoopers International Limited, кожна з яких є самостійною юридичною особою.

